

Министерство на
околната среда и водите

Европейски съюз
Европейски фонд за
регионално развитие
Кохезионен фонд

ДИРЕКЦИЯ „КОХЕЗИОННА ПОЛИТИКА
ЗА ОКОЛНА СРЕДА”

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.”

ГОДИШЕН ДОКЛАД 2007

Решения за
по-добър живот

СЪДЪРЖАНИЕ

Съдържание.....	2
1.Идентификация.....	3
2. Общ преглед на реализацията на оперативната програма	3
2.1 Реализация и анализ на постигнатия напредък	3
2.2 Информация за съответствието със законодателството	9
2.3 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им	9
2.4 Изменение в контекста на изпълнението на оперативната програма (когато е приложимо).....	11
2.5 Важни изменения по смисъла на член 57 от Регламент (ЕО) №1083/2006 (когато е приложимо)	12
2.6 Допълняемост с други инструменти	12
2.7 Условия и ред на мониториране	13
2.8 Национален резерв за изпълнение (когато е приложимо и в годишния доклад по изпълнението, представен единствено за 2010 г.)	14
3. изпълнение по приоритети	14
3.1 Приоритетна ос 1 “Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населени места с над 2000 екв.ж. и в населени места с под 2000 екв.ж., попадащи в градски агломерационни ареали” л.....	14
3.1.1 Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък	14
3.1.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им	15
3.2 Приоритетна ос 2 “Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци”	15
3.2.1 Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък	15
3.2.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им.....	16
3.3 Приоритетна ос 3 “Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие”	16
3.3.1 Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък.....	16
3.3.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им	17
3.4 Приоритетна ос 4 “Техническа помощ”.....	17
3.4.1 Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък	17
3.4.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им	17
4. Програми ЕСФ: съответствие и концентрация	17
5. Програми ЕФРР/Кохезионен фонд: Големи проекти (когато е приложимо)	18
6. Техническа помощ	18
7. Информация и публичност	18
Списък със използваните съкращения	20

1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА	Съответна цел
	Сближаване
	Съответна допустима област
	България
	Програмен период
	2007 – 2013 г.
	Референтен номер на програмата (кодов ССИ №)
	2007BG161PO005
	Наименование на програмата
	Оперативна програма “Околна среда 2007 – 2013 г.”
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	Година, за която се отнася доклада
	2007 г.
	Дата на одобряване на годишния доклад от мониторинговия комитет
	03.06.2008 г.

2. ОБЩ ПРЕГЛЕД НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА

2.1. Реализация и анализ на постигнатия напредък

Информация за физическия напредък на оперативната програма:

Не може да бъде представена информация за напредъка по индикаторите в рамките на отчетния период.

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
Индикатор 1: Население, свързано към ПСОВ	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				58.04 %			66.46 % ⁽²⁾			
	Базова стойност	40.5 % ⁽³⁾									
Индикатор 2: Допълнително население, обслужвано от проекти за отпадъчни води	Напредък										
	Целева				1 295			1 845			

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
	стойност ⁽¹⁾				000			000			
	Базова стойност	45 000									
Индикатор 3: Нови и рехабилитирани ПСОВ	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				22			65			
	Базова стойност	1 ⁽⁴⁾									
Индикатор 4: Население, обслужвано от регионални системи за управление на отпадъците	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				1 983 264			3 967 000			
	Базова стойност	467 000									
Индикатор 5: Изградени и завършени интегрирани системи за управление на отпадъците	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				12			27			
	Базова стойност	5 ⁽⁵⁾									
Индикатор 6: Процент от НАТУРА 2000 (защитени зони и защитени територии), които да бъдат картирани/управлявани	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				2.6%			8 %			
	Базова стойност	0 %									
Индикатор 7: Брой картирани	Напредък										

Индикатори		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
защитени територии и зони от мрежата НАТУРА 2000											
	Целева стойност ⁽¹⁾				14			44			
	Базова стойност	0									
Индикатор 8: Брой разработени планове за управление на защитени територии и защитени зони от мрежата НАТУРА 2000	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				14			44			
	Базова стойност	0									
<p>(1) В ОПОС целевите стойности за всички индикатори са дефинирани за 2010 г. и 2013 г. (2) Стойността в края на периода цели да измери единствено резултатите постигнати с финансиране от ОП "Околна среда 2007 - 2013 г." (3) Годишна публикация на НСИ "Околна среда" – данните са за 2004 г. (4) Стойността за базовата година се отнася за ПСОВ изградени с финансова помощ от програма ИСПА. (5) Стойността за базовата година се отнася за интегрирани системи за управление на отпадъците изградени с финансова помощ от програма ИСПА.</p>											

В рамките на отчетния период приключи работата по изготвяне и одобрение на Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.” (ОПОС) и едновременно с това бе извършена необходимата подготовка за стартиране на програмата. Предприети бяха дейности в следните основни насоки:

Завършване процеса на програмиране по ОПОС

На 14 февруари 2007 г. окончателният проект на ОПОС бе одобрен от работната група за разработване на програмата. През месец февруари 2007 г. бе завършена предварителната (ex-ante) оценка на ОПОС и резултатите от нея бяха отразени в текста на програмата. На 21 февруари 2007 г. министърът на околната среда и водите издаде становище по екологична оценка на ОПОС (Становище по ЕО № 1-1). На 1 март 2007 г. програмата бе одобрена от Министерски съвет и на 5 март 2007 г. бе официално представена в Европейската Комисия (ЕК) посредством информационната система за обмен на данни SFC2007.

Съгласуване с ЕК и одобряване на ОПОС

В периода март – октомври 2007 г. бяха в ход преговори с представители на ЕК във връзка с подготовката на ОПОС за официално одобрение. На 7 ноември 2007 г. ОПОС бе официално одобрена от ЕК (Решение С/2007/5470 от 7 ноември 2007 г.).

Мерки, свързани с подготовката за стартиране на ОПОС

Законодателство: Със Заповед № РД – 319/04.05.2007 г. на министъра на околната среда и водите бе създадена работна група за разработване на детайлни правила за допустимост на разходите по ОПОС въз основа на Постановление на министерски съвет (ПМС) № 62 от 21 март 2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз. В резултат бе разработено и прието **ПМС № 249 от 17 октомври 2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по ОПОС**, съфинансирана от Кохезионния фонд и Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз.

Основни документи:

Беше изготвен и предоставен на потенциалните бенефициенти **първи вариант на Общия наръчник за изпълнение на ОПОС**, предназначен за УО, МЗ и потенциалните бенефициенти на ОПОС. Основното му предназначение е да опише принципите, изискванията и процедурите, които ще се следват с цел ефективно използване на фондовете на ЕС, предназначени за ОПОС.

В рамките на отчетния период в процес на подготовка бяха проекти на процедури във връзка със създаване на **практическото и оперативното ръководство на УО и практическото ръководство и оперативния наръчник за дейността на МЗ** по изпълнението на ОПОС. В ход беше и подготовката на образци на **доклади, решения, заповеди, декларации, писма, регистри, становища, протоколи** във връзка с отделните процедури.

Със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД – 586/24.07.2007 г. бе създадена **работна група за подготовка на критерии за избор на проекти**. В състава на работната група бяха включени експерти от Управляващия орган (УО) по ОПОС – дирекция „Кохезионна политика за околна среда” (КПОС) в МОСВ, Междинното звено (МЗ) по ОПОС – дирекция „Фондове на ЕС за околна среда” (ФЕСОС) в МОСВ и други дирекции от специализираната администрация на МОСВ.

Със Заповед на министъра на околната среда и водите № 587 /24.07.2007 г. бе създадена **работна група за разработване на съпътстващите документи по ОПОС**. Бяха определени подгрупи и започна подготовката на съответните документи, както следва:

Вътрешни правила за работа на Комитета за наблюдение (КН), Кодекс на поведение и Декларация за липса на конфликт на интереси на членовете на комитета, **Комуникационен план** на програмата, **Вътрешни правила за работа на оценителните комисии** по процедурите за подбор на проекти по ОПОС, **Вътрешни правила за работа на Комитета за избор и координация на проекти** по процедурите за подбор на проекти по ОПОС, **Вътрешни правила за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ** в рамките на приоритетна ос 4 “Техническа помощ”, Стратегически план за техническа помощ по приоритет 4 „Техническа помощ”, **Вътрешни правила за организиране и провеждане на процедури за възлагане на обществени поръчки**, а също и за организиране сключването на договори с избраните изпълнители на обществените поръчки, свързани с финансиране от фондовете на ЕС по ОПОС от бенефициентите на ОПОС, които са дирекции в централната администрация на МОСВ или са второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към МОСВ, **Процедура за администриране и докладване на нередности** в рамките на ОПОС, **План за оценка на ОПОС**, както и **Процедура за съхранение на документи по ОПОС**,

примерни формуляри за кандидатстване и насоки за кандидатстване по отделните приоритети, образец на договор за безвъзмездна финансова помощ по ОПОС.

Предприети бяха необходимите действия за разработката и описанието на **системите за управление и контрол** по ОПОС и за предоставянето им в Министерството на финансите (МФ).

Финансова информация (всички финансови данни се изразяват в евро):

Приоритетни оси според източник на финансиране (EUR)

	Разходите, платени от бенефициентите, изредени в заявленията за плащане до управителния орган	Съответстващ публичен принос	Частни разходи ⁽¹⁾	Разходи, платени от органа, отговарящ за изпълнението на плащанията към бенефициентите	Общи плащания, получени от Комисията
Приоритетна ос 1 Да се уточни съответния фонд - От които разходи по линия на помощи от ЕСФ - От които разходи по линия на помощи от ЕФРР	*	*	*	*	*
Приоритетна ос 2 Да се уточни съответния фонд - От които разходи по линия на помощи от ЕСФ - От които разходи по линия на помощи от ЕФРР	*	*	*	*	*
Приоритетна ос ... Да се уточни съответния фонд - От които разходи по линия на помощи от ЕСФ - От които разходи по линия на помощи от ЕФРР	*	*	*	*	*
Общ сбор	*	*	*	*	*
Общо в общия сбор, за регионите, ползващи се от преходно	*	*	*	*	*

подпомагане					
Общо в общия сбор, за регионите, които не се ползват от преходно подпомагане	*	*	*	*	*
Общо разходи в общия сбор по линия на ЕСФ, когато оперативната програма се съфинансира от ЕФРР ⁽²⁾	*	*	*	*	*
Общо разходи в общия сбор по линия на ЕФРР, когато оперативната програма се съфинансира от ЕСФ	*	*	*	*	*
⁽¹⁾ Приложимо само за оперативните програми, изразени в общи разходи. ⁽²⁾ Това поле се попълва, когато оперативната програма се съфинансира от ЕФРР или ЕСФ, ако е използвана възможността, предвидена в член 34, параграф 2 от Регламент (ЕО) №1083/2006.					

* През отчетния период не са извършени плащания. Следователно не може да бъде представена информация по тази точка.

Информация за разбивката на усвояването на фондовете по категории

По време на отчетния период няма промяна в разпределението на финансовия принос по категории спрямо дефинираното в ОПОС. Финансовият план на ОПОПС е публикуван в текста на програмата (глава Ж, таблици 17 - 19).

Предоставяна помощ по целеви групи

Не може да бъде представена информация по тази точка.

Възстановен или повторно използван принос

През отчетния период не е прекратявана помощ от ЕФРР съгласно чл. 98 (2) от Регламент (ЕО) 1083/2006.

Качествен анализ

Одобрената на 7.11.2007 г. ОПОС е в съответствие със Стратегическите насоки за сближаване и отразява целите на Лисабонската стратегия за растеж и заетост, включително по отношение на изпълнението на целите, посочени в член 9, параграф 3 от Регламент (ЕО) №1083/2006.

Одобрената ОПОС, както и основните документи, които бяха приети или в процес на разработване през отчетния период (описани по-горе) са съобразени с европейското и национално законодателство в областта на хоризонталните политики на ЕС – околна среда, конкуренция, държавните помощи и обществените поръчки. Спазени са принципите на партньорството, устойчивото развитие и осигуряването на равни възможности.

Тези принципи са водещи и при сформирание на специално създадената за работна група разработване на ОПОС, която по-късно прерасна в КН на програмата. В състава на комитета бяха включени представители на всички заинтересовани страни – както централната администрация и регионалните съвети за развитие на районите за

планиране, така и Националното сдружение на общините в Република България, неправителствени организации, социални партньори, Националният съвет на хората с увреждания в България и др.

2.2. Информация за съответствието със законодателството на Общността

Във връзка с прилагането на законодателството на ЕО бяха идентифицирани мерки за усъвършенстване на националното законодателство в областта на организацията и координацията на оперативните програми в Република България, както и на законодателството, свързано със секторите на околната среда (виж т. 2.3).

2.3. Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им

Съществен проблем за ОПОС бе закъснението в стартирането на програмата. В тази връзка бяха предприети мерки за ускоряване приемането на ОПОС, както и на ускоряване на разработването на съпътстващите документи по програмата.

Установените проблеми могат да бъдат разделени най-общо в три основни групи:

От страна на УО и МЗ и други структури в МОСВ:

Сравнително голямо текучество на подготвен персонал както от УО и МЗ, така и от специализирани дирекции не само в МОСВ, но и в останалите отговорни институции, свързани с управлението и прилагането на оперативните програми.

От страна на общините в качеството им на основен бенефициент:

Недостатъчна активност при определяне на отговорни лица и сформирани звена за подготовка и управление на проекти. Недостиг на административен капацитет.

Трудности по отношение на взаимодействието както между различните общини (при необходимост от сдружаване), така и в немалко случаи при координация на действията с местните ВиК дружества.

Забавяне и ненужно изчакване на обявяване на процедури по ЗОП във връзка с избор на консултанти, проектанти, изпълнители на проекти, надзор и т.н.

Трудности на бенефициентите при избор на консултанти.

Нормативна база:

Необходими промени в законодателството, което регулира организацията и координацията на оперативните програми в Република България (като ПМС № 121 за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, и по програма ФАР на ЕС, както и законодателството, свързано с отделни екологични сектори, Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги, нова Националната програма за управление на дейностите по отпадъците).

Във връзка с необходимостта от укрепване на административния капацитет на УО, МЗ и бенефициентите по управлението и изпълнението на програмата, са предприети следните мерки:

С изменение на Устройствения правилник на МОСВ от ДВ, бр. 78 от 2007 г. числеността на дирекция КПОС е увеличена от 25 на 35 души, а числеността на дирекция ФЕСОС – от 70 на 90 души. Изменението влезе в сила от 28 септември 2007 г.

Вследствие на проведени процедури за назначаване на персонал, през отчетния период бяха назначени 16 души в дирекция КПОС и 37 души в дирекция ФЕСОС в МОСВ.

С цел оптимизиране на работата по ОПОС, в рамките на отчетния период бяха обособени четири отдела в дирекция КПОС – „Програмиране, партньорство, информация и публичност” (ППИП), „Управление и оценка на програмата” (УОП), „Финансово управление и контрол” (ФУК), и „Мониторинг и докладване” (МД):

- Отдел ППИП отговаря за подготовката, координацията и съгласуването на ОПОС с други необходими програмни документи за целите на Структурните фондове и Кохезионния фонд при спазване принципа на партньорство, както и организира и координира дейностите, свързани с информация и публичност на програмата.
- Отдел УОП координира и отговаря за дейностите по управление на ОПОС, както и за организирането на междинна и текущи оценки на програмата.
- Отдел ФУК осигурява доброто финансово управление на ОПОС, включително по отношение на извършените трансакции въз основа на финансовите ангажименти по ОПОС.
- Отдел МД координира дейностите, свързани с мониторинга и докладването по ОПОС, извършва анализ и обобщава информацията за напредъка на ниво ОПОС с цел докладване на Централното координационно звено в МФ и на ЕК.

Същевременно продължи подготовката на дирекция ФЕСОС за изпълнение на делегираните ѝ функции като МЗ на ОПОС. Дирекцията е структурирана в пет отдела - “Подготовка на проекти, тръжни процедури и сключване на договори” (ППТПСД), “Изпълнение на инвестиционни проекти с финансиране от европейския съюз и международни финансови институции” (ИИПФЕСМФИ), “Финансова дейност” (ФД), “Мониторинг и контрол” (МК) и “Предварителен контрол” (ПК). Отделите са организирани в съответствие с основните дейности по програма ИСПА и ОПОС. Разпределението на функциите по отдели е както следва:

- Отдел ППТПСД участва в даване на консултации на потенциални бенефициенти относно разработване и представяне на предложения за проекти в съответствие с принципите на прозрачността и равнопоставеното третиране на бенефициентите, участва в оценителни комисии за подбор на проекти по ОПОС и **Комитетът за избор и координация на проекти** (КИКП), следи спазването от страна на бенефициентите на изискванията за опазването на околната среда, обществените поръчки, конкуренцията и равните възможности в проектните предложения, както и за доказване на необходимото съфинансиране от страна на бенефициента (в случай, че съфинансирането не е от държавния бюджет), подготвя проекти на договори, които следва да се подпишат с бенефициентите на одобрени проекти.
- Отдел ИИПФЕСМФИ участва в оценителни комисии за възлагане на обществена поръчка за строителство, доставки и /или услуги, назначена от бенефициентите и извършва оценка на постъпилите оферти в съответствие със ЗОП, преглежда и одобрява всички доклади за напредък, доклади от проверки, сертификати за тест, проверки на място;
- Отдел ФД подпомага оперативното изпълнение на ОПОС в съответствие с делегираните му задачи от финансов характер и в качеството си на компетентния орган, отговорен за извършване и осчетоводявания на плащанията към бенефициентите по ОПОС;

- Отдел МК събира и обработва информацията необходима за мониторинга на мерките на ОПОС и въвежда необходимите данни в ИСУН. Извършва проверка на съдържанието и заключенията от докладите за напредък и финансови доклади. Извършва проверки на място съобразно честотата определена от УО, както и “ad hoc” проверки на място върху изпълняваните проекти и извършва оценка на бенефициентите по ОПОС;
- Отдел ПК осъществява контрол на качеството на документацията за възлагане на обществени поръчки от бенефициентите по ОПОС (бенефициенти по всички приоритетни оси на ОПОС, включително структури в МОСВ) за гарантиране на съответствие с приложимото законодателство.

В рамките на отчетния период бяха подготвени и утвърдени **функционални характеристики** на отделите в УО и МЗ, както и **длъжностни характеристики** на служителите от дирекциите.

Обучения за МЗ и УО

В рамките на Туининг проект 2004/IB/EN/05UE „Укрепване на капацитета на МОСВ за управление на ОПОС по Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС” за УО и МЗ на ОПОС са проведени над 30 обучения, насочени към програмиране, мониторинг, оценка и избор на проектни предложения, финансово управление и контрол, както и 2 учебни посещения в Италия, с оглед обмяна на опит между Туининг партньорите през март и април 2007 г. Проведено е и обучение, както и учебно посещение в Италия за членовете на КН.

В рамките на проект „Институционално укрепване на административния капацитет за подготовка на проекти по ИСПА/ Кохезионния и Структурните фондове” в сектор „Околна среда” бяха проведени над 10 обучения в областта на пречистването на отпадъчни води, контрол и одит на средствата от ЕС, управление на проекти, нередности и допустимост на разходите, управление на човешките ресурси,

Служители на дирекции КПОС и ФЕКОС също така взеха участие в обучения, организирани от МОСВ, МФ, Институт за икономическа политика, Бюрото за техническа помощ към ГД „Разширяване” на ЕК (ТАИЕХ), програмата MATRA на холандското правителство, консултантската фирма COWI и други.

Обучения, организирани за потенциалните бенефициенти

В периода ноември - декември 2007 г. УО организира специализирано обучение в поредица от семинари, насочени към потенциални бенефициенти по ОПОС – Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), еколози и експерти в областта на управлението на проекти и програми от общинските администрации.

Проведени бяха работни срещи с общински и областни администрации от Черноморския регион и област Пловдив.

Експерти от УО вземат редовно участие като лектори в събития, организирани от всички заинтересовани страни в процеса на програмиране и изпълнение на ОПОС.

2.4. Изменение в контекста на изпълнението на оперативната програма (когато е приложимо)

Не може да бъде представена информация по тази точка.

2.5. Важни изменения по смисъла на член 57 от Регламент (ЕО) №1083/2006 (когато е приложимо)

През отчетния период няма съществени изменения съгласно чл. 57 от Регламент (ЕО) №1083/2006.

2.6. Допълняемост с други инструменти

Разделителни линии идентифицирани и включени в текста на ОПОС:

Разделителна линия с Програмата за развитие на селските райони: По приоритетна ос 1 на ОПОС ще могат да получават финансиране общини, в рамките на които попадат агломерации с над 2000 екв.ж. и/или общини, включени в Приложение 7 от ОПОС. Дейностите във връзка с изграждане и подобряване на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населени места от селски тип към общини извън изброените в Приложение 7, се финансират по Програмата за развитие на селските райони.

Разделителна линия с Програмата за регионално развитие: Финансирането на дейности по водоснабдяване и канализация на населени места с над 2000 екв.ж. попадат под отговорността на МОСВ и ОПОС. По ОП „Регионално развитие” се финансират, където е необходимо, единствено дейности, свързани с изграждането, реконструкцията и рехабилитацията на водопроводни и канализационни връзки и съоръжения, свързващи главни мрежи с отделни обекти на икономическата и социалната инфраструктура, допустими за финансиране по ОП „Регионално развитие”.

Инструменти, по които е предвидено осигуряване на съфинансиране по ОПОС:

Съвместната инициатива (JASPERS) на ЕИБ, ЕК и ЕБВР JASPERS подпомага държавите-бенефициенти в подготовката на големи инвестиционни проекти (над 25 млн. евро за сектор „Околна среда” за периода 2007 - 2013 г. В рамките на тази инициатива се оказва експертна подкрепа в подготовката на инфраструктурните проекти. Големите проекти са придружени със становище от експерти от екипа на JASPERS преди да бъдат представени за окончателно одобрение от ЕК.

На 14 декември 2007 г. бе подписано **Кредитно споразумение за структурен програмен заем между Република България и ЕИБ** в размер до 700 млн. евро. Средствата от заема ще бъдат част от националното съфинансиране основно на оперативни програми „Транспорт” и „Околна среда”. При поискване от страна на българското правителство средствата могат да се използват и за другите оперативни програми по Структурните и Кохезионния фондове, както и за Програмата за развитие на селските райони.

Мерки за предотвратяване на двойно финансиране по ОПОС:

С цел да гарантира липсата на двойно финансиране на одобрените проектни предложения по ОПОС е **създаден специален координационен орган - КИКП по ОПОС**, в състава на който могат да влизат представители на МОСВ (Управляващ орган, Междинно звено и дирекции „Води”, „Управление на отпадъците” и „Национална служба за защита на природата”), представители на управляващи органи на останалите оперативни програми и на други институции, които имат отношение към разпределянето и разходването на средства от фондовете на ЕС.

2.7. Условия и ред на мониториране

Съгласно предвидената **система на мониторинг по ОПОС** мониторингът по приоритетни оси 1, 2 и 3 се извършва на всяко ниво на изпълнението на ОПОС – от бенефициента (на ниво отделен проект), от МЗ (на ниво мярка) и УО (на ниво оперативна програма), посредством периодични доклади за напредък и извършване на проверки на място. Информацията на всяко от нивата, на което се осъществява мониторинг се базира на информация от предходните нива.

Във формуляра за кандидатстване, бенефициентът трябва да остойности резултатите от изпълнението на проекта чрез **залагане на специфични/релевантни за проекта, измерими и постижими след определен период от време индикатори със съответните базова и целева стойност**. При изпълнението на проекта бенефициентите периодично предоставят информация чрез докладите за постигнатия напредък по изпълнение на проекта, включително заложените индикатори. След изпълнение на проекта в окончателния доклад за изпълнение на проекта бенефициентът докладва за постигнатите целеви стойности. Въз основа на докладите за напредък на ниво проект, изготвени от бенефициентите и на докладите за напредък на ниво мярка, обобщени от МЗ, УО отчита осъществения напредък по изпълнение на индикаторите, заложен в ОПОС.

Разпределението на функциите във връзка с мониторинга и докладването по ОПОС е съгласно Заповед на министъра на околната среда и водите РД № 811/29.10.2007 г. за разпределение на задачите на дирекция КПОС при изпълнение на функциите ѝ на УО на ОПОС и дирекция ФЕСОС при изпълнение на функциите ѝ на МЗ на ОПОС.

Управляващия орган участва в дейностите инициирани от националния координатор – МФ във връзка със създаването на Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти (ИСУН).

Комитетът за наблюдение на ОПОС е създаден в изпълнение на чл. 63 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 и при съблюдаване на принципа на партньорство.

Поименният състав на КН бе определена със Заповед РД 681 от 5.09.2007 г. на министъра на околната среда и водите (отменена със Заповед РД 18 от 10.01.2008 г. на министъра на околната среда и водите) в съответствие с ПМС № 182 от 21.07.2006 г. за създаване на Комитети за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка и Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Комитетът за наблюдение на ОПОС следи за ефективното и качествено изпълнение на програмата, като разглежда и одобрява критериите за избор на проекти за финансиране, годишните и окончателни доклади за изпълнението на програмата и следи напредъка по изпълнението на програмата.

През месец декември бе в ход **подготовката и организацията на първото официално заседание на КН на ОПОС** (16.01.2008 г.), в рамките на която бе инициирана актуализация на състава на КН и бе финализирана подготовката на проектите на Вътрешни правила за работа на КН, Кодекс на поведение на членовете на комитета и Декларация за липса на конфликт на интереси, както и на проекта на Критерии за избор на проекти по ОПОС.

В рамките на отчетния период бе разработен и **проекта на План за оценка на ОПОС**, разработен от УО с цел установяване на модел на оценка на програмата и да се представи общата рамка на предвидените от УО дейности за извършване на оценки за

ОПОС. Планът включва планираните текущи оценки, които ще се провеждат по време на изпълнение на програмата и обхваща целия програмен период.

2.8. Национален резерв за изпълнение (когато е приложимо и в годишния доклад по изпълнението, представен единствено за 2010 г.)

Не е приложимо.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПО ПРИОРИТЕТИ

3.1. Приоритетна ос 1 “Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населени места с над 2000 екв.ж. и в населени места с под 2000 екв.ж., попадащи в градски агломерационни ареали”

3.1.1. Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък

Информация за материалния и финансов напредък по приоритети

Не може да бъде представена информация за напредъка по индикаторите в рамките на отчетния период.

Индикатор		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
<i>Индикатор за резултат</i>											
Индикатор 1: Население, свързано към ПСОВ	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				58.04 %			66.46 % ⁽²⁾			
	Базова стойност ⁽³⁾	40.5 %									
Индикатор 2: Допълнително население, обслужвано от проекти за отпадъчни води	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				1 295 000			1 845 000			
	Базова стойност	45 000									
<i>Индикатор за резултат</i>											
Индикатор 3: Нови и рехабилитирани ПСОВ	Напредък										

	Целева стойност ⁽¹⁾				22			65			
	Базова стойност	1 ⁽⁴⁾									

(1) В ОПОС целевите стойности за всички индикатори са дефинирани за 2010 г. и 2013 г.
(2) Стойността в края на периода цели да измери единствено резултатите постигнати с финансиране от ОП “Околна среда 2007 - 2013 г.”.
(3) Годишна публикация на НСИ “Околна среда” – данните са за 2004 г.
(4) Стойността за базовата година се отнася за ПСОВ изградени с финансова помощ от програма ИСПА.

Качествен анализ

Не може да бъде представена информация по тази точка.

3.1.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им

Не може да бъде представена информация по тази точка.

3.2. Приоритетна ос 2 “Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци”

3.2.1. Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък

Информация за материалния и финансов напредък по приоритети

Не може да бъде представена информация за напредъка по индикаторите в рамките на отчетния период.

Индикатор		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
<i>Индикатор за резултат</i>											
Индикатор 1: Население, обслужвано от регионални системи за управление на отпадъците	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				1 983 264			3 967 000			
	Базова стойност	467 000									
<i>Индикатор за резултат</i>											
Индикатор 2: Изградени и завършени интегрирани системи за управление на отпадъците	Напредък										

	Целева стойност ⁽¹⁾				12			27			
	Базова стойност	5 ⁽²⁾									
<p>(1) В ОПОС целевите стойности за всички индикатори са дефинирани за 2010 г. и 2013 г. (2) Стойността за базовата година се отнася за интегрирани системи за управление на отпадъците изградени с финансова помощ от програма ИСПА.</p>											

Качествен анализ

Не може да бъде представена информация по тази точка.

3.2.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им

Не може да бъде представена информация по тази точка.

3.3. Приоритетна ос 3 “Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие”

3.3.1. Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък

Информация за материалния и финансов напредък по приоритети

Не може да бъде представена информация за напредъка по индикаторите в рамките на отчетния период.

Индикатор		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Общо
<i>Индикатор за резултат</i>											
Индикатор 1:	Напредък										
Процент от НАТУРА 2000 (защитени зони и защитени територии), които да бъдат картирани/управлявани											
	Целева стойност ⁽¹⁾				2.6%			8 %			
	Базова стойност	0 %									
<i>Индикатор за резултат</i>											
Индикатор 2:	Напредък										
Брой картирани защитени територии и зони от мрежата НАТУРА 2000											

	Целева стойност ⁽¹⁾				14			44			
	Базова стойност	0									
Индикатор 3: Брой разработени планове за управление на защитени територии и защитени зони от мрежата НАТУРА 2000	Напредък										
	Целева стойност ⁽¹⁾				14			44			
	Базова стойност	0									
(1) В ОПОС целевите стойности за всички индикатори са дефинирани за 2010 г. и 2013 г.											

Качествен анализ

Не може да бъде представена информация по тази точка.

3.3.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им

Не може да бъде представена информация по тази точка.

3.4. Приоритетна ос 4 “Техническа помощ”

3.4.1. Реализиране на целите и анализ на постигнатия напредък

Информация за материалния и финансов напредък по приоритети

В ОПОС не са дефинирани индикатори по този приоритет. Следователно не може да бъде представена информация по тази точка.

Качествен анализ

Не може да бъде представена информация по тази точка.

3.4.2 Срещани важни проблеми и предприемани мерки за решаването им

Не може да бъде представена информация по тази точка.

4. ПРОГРАМИ ЕСФ: СЪОТВЕТСТВИЕ И КОНЦЕНТРАЦИЯ

Не е приложимо.

5. ПРОГРАМИ ЕФРР/ КОХЕЗИОНЕН ФОНД:ГОЛЕМИ ПРОЕКТИ (КОГАТО Е ПРИЛОЖИМО)

Не може да бъде представена информация по тази точка.

6. ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

През 2007 г. са разработвани **Вътрешни правила за директно предоставяне по приоритетна ос 4 „Техническа помощ”** и **Стратегическия план за техническа помощ** за периода 2007 - 2013 г. на ОПОС. Стратегическият план се представя на Комитетът за наблюдение за одобрение.

7. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

През 2007 г. беше разработен проект на **Комуникационен план (КП) на ОПОС**. В него бяха включени основните изисквания на Европейската комисия, разписани по-подробно в Регламент (ЕО) № 1828/2006. Веднага след изготвянето му стартираха дейности за изпълнение на заложените в него мерки за информация и публичност, които се изразиха в следното:

- На 24 юли 2007 г. МОСВ организира конференция, на която беше представена готовността за стартиране на ОПОС. Участие в нея взеха представители на ръководството на Националното сдружение на общините в България, кметове на над 50 общини, на ръководствата на браншовите организации в строителството – Българската строителна камара, Българската предприемаческа камара в строителството и Съюза на частните строители в България, както и строителни фирми - техни членове. На конференцията бяха представени основните параметри на ОПОС, възможностите за кандидатстване, критериите за избор на проекти по основните приоритети на програмата – „подобряване на качеството на водите”, „подобряване на управлението на отпадъците” и „опазване на биологичното разнообразие”. Проведена беше и дискусия, по време на която МОСВ, общини и строителни фирми представиха своя опит в изпълнението на проекти, финансирани от ИСПА и готовността си да участват в усвояването на средства от Кохезионния и Европейския фонд за регионално развитие, от които ще се отпускат парите за проектите по ОПОС.
- Съгласно чл. 7, ал. 2 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 всяка държава-членка има задължение по провеждането на едно голямо информационно събитие, оповестяващо стартирането на оперативната програма. Съгласно Комуникационния план на ОПОС събития като конференции и пресконференции ще отбелязват важни събития в жизнения цикъл на програмата, като например нейното одобрение от ЕК и официалното ѝ откриване. Официалното откриване на ОПОС се проведе на 5 декември 2007 г. веднага след подписването ѝ на 27 ноември в Брюксел. Събитието се проведе под формата на конференция, на която бяха поканени над 150 официални гости. Това бяха представители на Европейската комисия и на Постоянното представителство на България в Европейския съюз, представители на централната администрация – Министерство на финансите, Управляващите органи на останалите оперативни програми, на местната власт – Национално сдружение на общините в Република България, кметове на общини (в качеството им на бенефициенти по ОПОС), областни

управители, както и представители на социално-икономическите партньори и неправителствения сектор. На мероприятиято беше осигурено широко медийно присъствие (журналисти от печатни и електронни медии в качеството им на комуникационен партньор съгласно Комуникационния план на програмата) с цел възможно най-мощно оповестяване на стартирането на ОПОС. На конференцията бяха представени оперативната програма, основните моменти при разработването, оценяването, одобрението на проектите и сключването на договорите за безвъзмездна финансова помощ, предоставяна от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз;

- Разработена беше информационна брошура, изготвена за целите на популяризацията на ОПОС. В нея бе включена основната информация за програмата – фондовете на ЕС, от които се финансира програмата, приоритети и дейности, допустими бенефициенти, начини и условия за кандидатстване, както и за получаване на средствата от ЕС. Стартира нейното разпространение сред потенциалните бенефициенти на програмата, сред нейните партньори, широката общественост на страната, както и сред други заинтересовани страни;
- В края на ноември и началото на декември бе проведено специализирано обучение в поредица от семинари, насочени към потенциални бенефициенти по ОПОС – Регионалните инспекции по околна среда и води, експерти в областта на управлението на програми и проекти и еколози от общинските администрации, кметове и заместник-кметове на общини. Семинарите предоставиха не само основна информация на бенефициентите, но и конкретни насоки и указания във връзка с кандидатстването за финансиране по ОПОС. На участниците бяха представени както възможностите за получаване на средства от фондовете на ЕС, така и задължителните дейности, свързани с по-нататъшното им усвояване при одобрение на проектно предложение – включително начините за кандидатстване, оценяване на проектите, стъпките, които следва да се предприемат преди, по време на и след евентуалното одобрение на проектното предложение, включително мерките за информация и публичност, задължителни за изпълнение от тях, съгл. Регламент (ЕО) № 1828/2006;
- Експерти от Управляващия орган вземаха редовно участие като лектори в събития, организирани от всички заинтересовани страни в процеса на програмиране и изпълнение на ОПОС. Това бяха различни социално-икономически партньори, организации от неправителствения сектор, както и представители на бизнеса;
- За целите на провежданите информационни и обучителни мероприятия бяха подготвени и раздадени материали с логото и на ОПОС, копия от които са предоставени на електронен носител в Приложения 1-3.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ДВ	Държавен вестник
ДДС	Данък добавена стойност
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ИИПФЕСМФИ	Изпълнение на инвестиционни проекти с финансиране от европейския съюз и международни финансови институции
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
КИКП	Комитет за избор и координация на проекти
КН	Комитет за наблюдение
КП	Комуникационен план
КФ	Кохезионен фонд
КПОС	Кохезионна политика за околна среда
МД	Мониторинг и докладване
МЗ	Междинно звено
МК	Мониторинг и контрол
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МФ	Министерство на финансите
ОП	Оперативна програма
ОПОС	Оперативна програма “Околна среда 2007 – 2013г.”
ПК	Предварителен контрол
ПШИП	Програмиране, партньорство, информация и публичност
ПМС	Постановление на министерски съвет
ПШТПСД	Подготовка на проекти, тръжни процедури и сключване на договори
СФ	Структурни фондове
УО	Управляващ орган
УОП	Управление и оценка на програмата
ФЕСОС	Фондове на европейския съюз по околна среда
ФД	Финансови дейности
ФУК	Финансово управление и контрол